

Hvordan kan vi øke norsk matproduksjon?

Stortinget åpnet i 1996 for at det skulle tilrettelegges for lønnsom konkurranse i meierisektoren i Norge. Et flertall på Stortinget som i år behandlet konkurransesituasjonen i meierimarkedet sa at konkurransen i meierimarkedet fremdeles er for svak. Vi er fornøyd med at Landbruks- og matministeren signaliserte at hun vil ta grep i forhold til dette. Det haster det med å legge til rette for permanent forbedrede rammevilkår for uavhengige meierier.

Vi i Q-meieriene vet at konkurransen har gitt økt norsk matproduksjon basert på norsk råvare.

- Salget av konsummelk hadde falt enda mer hvis Q ikke hver dag utfordret markedslederen. TINE kan bekrefte det.
- Skyr® revolusjonerte yoghurtkategorien. Vi bruker mer enn tre ganger så mye god norsk melk på å produsere Skyr® enn det man bruker i yoghurtproduksjon.

Innovasjon og konkurranse i meierisektoren har bidratt til å holde det totale produksjonsgrunnlaget for melk oppe, effektivisert hele verdikjeden og gitt forbrukerne et mye bedre tilbud.

Hvordan (og hvorfor) skal Q fortsette å innovere på norsk melk?

- Hvordan i all verden (og hvorfor) skal Kavlifondet våge å investere ytterligere 200 millioner i konkurranseskraftig og innovativ norsk yoghurtproduksjon, når vi bare vet rammebetingelsene frem til 2018?
- Hvordan skal Q overleve i konkurransen når vi må betale en høyere melkepris enn de andre aktørene, bare fordi vi bidrar til konkurranse i primærleddet?
- Bidrar dette til bedre konkurransekraft for norsk matproduksjon?

Hvorfor skjer det ikke noe med den aller viktigste merkostnaden i verdikjeden: melkeprisen for uavhengige aktører, enten de har egne melkeleverandører eller ikke. Vår situasjon er dramatisk dårlig fordi vår melkepris er knyttet til samvirkets etterbetalingsnivåer. Bli ikke denne floken løst nå, står vi foran den første gjeninnføringen av monopol i råvaremarkedet, fordi vi må si opp kontraktene med våre melkeleverandører.

- Hvorfor er det sånn til tross for et bredt flertall på Stortinget?

- Kan det skyldes inngrodde «sannheter» fra aktører, organisasjoner og lag om at:
 - «...bildet er mer komplisert enn som så...»
 - «...alt henger sammen med alt...»
 - «...dette er et stort korthus, og hvis du flytter på et kort så raser hele mesterverket...»

- Er det kanskje bare menneskelig å utsette det som er vanskelig?

Vi mener at det er helt kritisk for videre innovasjon og konkurranse i meierisektoren at Landbruks- og matministeren handler i tråd med flertallet i Hjelmengutvalget og får beregnet en riktig tilgangspris på melk, enten selskapet har egne melkeleverandører eller ikke.

Kua dør bokstavelig talt mens gresset gror. Q kan ikke betale mer for melka enn andre. Forbrukerprisen på Q-melk blir ikke konkurransedyktig fremover. Første skritt er gjeninnføring av monopolet i primærleddet. Neste steg er monopol på melk til forbruker.

Økt matproduksjon i Norge er avhengig av en robust primærproduksjon og at det er tilrettelagt for konkurranse på like vilkår i foredlingsindustrien. Vi konstaterer at ingen av disse betingelsene er på plass i melkemarkedet og at det nå haster å ta grep slik at rammevilkårene kommer på plass og at konkurransen styrkes. Det er ikke sunt med en aktør som videreforedler 80% av tilgjengelig råvare.